

Džendr: To jsou nitky, Pinocchio

Aktuální číslo Postilionu zpracovává problematiku džendru pomocí novinky (madř. új) na poli žurnalistických metod, konceptu *Da flow*. Samostatné příspěvky se níže vzájemně prolínají.

g

Michaela Kudrnáčová: Otcové chodí na „mateřskou“ dovolenou a vaří, ženy pijí pivo (skandál!) a přibíjejí hřebíky. Jedna věc ale zůstává stále stejná – ženy se celý život učí tahat za nitky rafinovaně skryté za mužskou ješitností.

Ať už chceme nebo ne, ješitnost je vlastností pouze a jediné muže, protože my ženy jsme dokonalé. Nenechte se mýlit, ješitnost je vlastně docela užitečná, a to jak pro muže, tak pro ženy. Muži jsou spokojení, protože mají pocit, že jsou dokonalými bytostmi disponujícími spoustou peněz a perfektní fyziologickou stavbou (bůh je mi svědkem, že i tací existují!), a ženy stojí opodál, když se jejich muži prohlížejí v zrcadle a vychvalují sami sebe, s ďábelským úsměvem, servilní a trochu tajemné, jak je jejich zvykem. Zatímco se muži utápějí na jevišti ve své dokonalosti, ženy stojí v zákulisí a dohlížejí na to, aby hra měla hladký průběh a běžela přesně podle jejich scénáře. Jedna moudrá žena kdysi pronesla nádhernou větu: „Kde by byla moc žen, kdyby muži nebyli ješitní?“ Jak přesné, že?

Kryštof Herold: Výše uvedený příspěvek o loutkářském průmyslu sice reakci nevyžaduje, ale dostane ji. Snaží se zdánlivě neotřele ukázat, že ženy jsou nejlepší, mají všechno na háku, v ruce lahvičky a vůbec pohoda, přestože žijí s namyšlencem. Muži si myslí, že jsou dokonalí, ale ve skutečnosti jsou dokonalé ženy a ve své dokonalosti nechávají muže, aby se mysleli, co chtějí. A svým velkolepým ovládním dosáhnou čeho přesně? No, moc tomu postojí nerozumím. Zkusím se alespoň vyjádřit k tomu, s čím nesouhlasím.

Všichni muži nejsou ješitní, ženy nejsou dokonalé a většina mužů (ani žen) opravdu nemá spoustu peněz. Tyto skutečnosti si ani nezaslouží další rozebírání. To bych si mohl hledat místo v redakci Vlasty.

MK: Ale abys, milý čtenáři, nenabyl zcela mylného dojmu, že my, ženy, muže jen chladně ovládáme, věz, že my ty svoje hlupáčky milujeme i s tou jejich ješitností a všemi jejich chybami. Ostatně, přeci jen musí být ve vztahu někdo dokonalý, a od toho jsme tu my, křehké, roztomilé a tak trochu tajemné ženy.

KH: Aby to začalo dávat větší smysl, musíme odhalit hru Michaely. Vnučuje nám hodně zkraslené představy o muži a ženě, nejspíš extrahované z pořadů jako je Esmeralda, Dallas a Ordinance v růžové zahradě, aby nám nabídla ještě prázdnější pohled na věc. Muž je vyobrazen jako debil, který se však vyzná v plantážích, vysokých kloboucích nebo je to prostě pan primář, takže je v balíku a následně si najde nějakou nesympatickou buchtu, která mu chválí jeho brýle, panděro nebo bílý plášť.

Michal Zeman: Nervy drásající džendrová přestřelka nemůže skončit po pouhých dvou příspěvcích. Ve stopách pozápasových televizních debat se pokusím vytěžit vyhaslý zájem diváků až do dna: zrekapitulujeme si tedy dosavadní průběh debaty a rozluštíme hlubinné motivace obou autorů. Freud!

Kde by byla moc žen, kdyby muži nebyli ješitní?

KH: Tahle semetrika ale nepatří mezi ony dokonalé ženy. Dokonalá žena sedí doma, je slepá nebo něco štrikuje a my vidíme tu její svatou trpělivost. Chlap na ni kašle, tahá se s jinou, ale naše hrdinka ho má omotaní kolem prstu, protože si chudák neumí ani rozmrazit pizzu, vyprat ponožky a nakonec se prostě stejně radši vrátí domů. To je ta dokonalá bytost. Nezdá se však, že by uměla tahat za nitky.

MZ: Michaela Kudrnáčová přichází s myšlenkou žen loutkovodiček, přičemž Kryštof Herold má potřebu její tezi o ješitnosti mužů potvrdit vlastním příspěvkem.

KH: Vlastně to ani moc nedává smysl. Asi to celé má být nějaká útěcha. Koukejte, ono je normální, když to doma stojí za houby, ale počkejte tisíc tři sta epizod a spravedlnosti bude učiněno za dost. Nad rakví svého ješitného kreténa si budete moci zašeptat: „A máš to.“ Útěcha je to tedy dost slabá.

Pointa mého článku byla z malého balónku z dětských party nafouknuta do velikosti vzducholodě.

MZ: „Ješitnost je vlastností pouze a jediné muže, protože my ženy jsme dokonalé“ Kryštof Herold v úvodním textu jako nadsázku nechápe. Naopak, jako rytíř ve zbroji z párků a půlitrů se neohroženě vrhá do

boje za svoje pohlavní orgány. Proti „křehké, roztomilé a tak trochu tajemné“ Míše se přitom nezdráhá využít mnoha argumentačních faulů (nelichotivé zařazení, vyvolání zášti, zesměšnění, odvedení pozornosti...).

KH: Příspěvek ve skutečnosti jde proti ženám. Říká: „Holky, ten váš chlap je fakt hňup, ale o tom ani muk, jen ho zpovzdálí ovládejte.“ Co s ním naše zdatná loutkářka ale má dělat?

Největší přešlap textu o nitkách je v tom, že nežijeme v telenovele. Skutečnost vypadá docela jinak. Pokud člověk tihne k blbci, může si za to sám a nemusí to hned sváďet na polovinu lidstva.

Michaela Kudrnáčová: Kryštof Herold jako správný muž samozřejmě nitky nevidí a není si jich vědom. Kdyby si je uvědomoval, něco by bylo špatně. Kouzlo loutek je v tom, že si samy neuvědomují, že jsou loutkami. V případě, že by si tyto loutky daly dvě a dvě dohromady, nitky by byly zpřetrhány. Ale dost filosofických úvah.

Několik věcných vět k reakci na můj článek od výše zmíněného pána. Nepřiliš zajímavým způsobem tuctového kritika se pokusil můj článek roztrhat na kusy a sníst, ale moc si nepochutnal.

MZ: Jistěže jejímu postoji Kryštof nerozumí, jak sám píše. Každý si v archivech může najít kořeny jejich sporu: když malý Kryštof sedí na pískovišti, potkává malou Míšu, ta jej pozdraví: „Ahoj.“ – „Ahoj,“ odpoví jí.

MK: Čím to? Došlo totiž k mýlce. Pointa mého článku byla z malého balónku z dětských party nafouknuta do velikosti vzducholodě. Chtěla jsem především pobavit a dát podnět k přemýšlení. Abych trochu osvětlila, co chtěl můj článek říci: muži jsou ješitní, sami sebe považují za ty nejškvělejší bytosti na světě, to samozřejmě dává ženám nad muži určitou moc. Jakmile ale žena pochopí, že může muže nějakým způsobem ovlivňovat, získá dojem, že ona je tou nejúžasnější bytostí – tam ta da dá! –, a roztáčí se nám nekonečné kolečko ješitnosti, jako Běďa Trávníček točí kolem štěstí.

Kryštof Herold: Tetelím se nad skutečností, že na scénu opět přišlo televizní výrazivo. No, u Trávníčka si člověk může aspoň něco vytočit. Od MK jsem se dočkal pouze facky splasklým balónkem. ▶

MK: Na závěr rada pro všechny, kteří z mého příspěvku získali stejně mylný dojem jako Kryštof Herold – čtete dvakrát a potřetí se koukejte mezi řádky, mohlo by tam být takové to velké X, které běžně v mapách značí poklad, a byla by škoda přijít o zlato jen kvůli nepozornosti.

Pavel Kalvoda: KH (muž) ponižuje ženy a vysmívá se jejich snahám o emancipaci. Říká, že ženy nejsou nejlepší, takže tertium non datur tvrdí, že muži jsou nejlepší. Asi si neuvědomuje, že studuje na škole, která hostuje Centrum genderových studií. Jak by se asi jemu líbilo, kdyby někdo rozumně polemizoval s jeho texty jenom proto, že je opačného pohlaví a má jiný názor?

KH: Téma nerovnosti pohlaví si zaslouží lepší diskuzi, než jakou tady předvádíme. Především jsem chtěl říci, že je nebezpečné humorem zahalovat falešnou útěchu loutkářství. Některé ženy mají ty své hlupáčky určitě zmáknuté, ale věřím tomu, že jsou v menšině. Ty ostatní bychom měli podporovat hlavně rozumným pohledem na věc. Kvóty ani Sex ve městě moc nepomůžou. Ještě to není ani sto let, co v Čechách ženy mohou volit. Jak dlouho bude trvat, než se přestane říkat, že ženy neumí parkovat, musí se líbit a přísluhovat „hlavám“ rodiny?

PK: Diskuze rychle sklouzává k osobním útokům. Autor dokonce říká, že odvážný text MK, který odhaluje temnou realitu útlaku loutkářek v patriarchálním divadelním systému, jde proti ženám. Ve svém středověce zabeđeném, machistickém hulvátství pokračuje, když uráží partnerky blbců, a svou tezi o nadřazenosti mužů okamžitě zobecní na polovinu lidstva. Každý džendrově vzdělaný člověk samozřejmě ví, že muži si uzurpovali ne polovinu světové populace, ale 50,25 procent! Právě proto potřebujeme kvóty. Navíc z posledního paragrafu jasně plyne, že od žen se čeká, že si vyberou za partnera muže. Přirozeně, co víc je totiž žena, než ozdoba a mazlíček velkého silného chlapa, že?!

KH: Říci, že je to vlastně v pořádku a ženy to mají na háku, je podle mě riskantní omyl.

PK: Čtenář by si měl také všimnout, že veškerý autorův projev se drží ultrakonzervativního zpátečnického českého pravopisu a gramatiky, které v průběhu historie vytvářeli muži jako nástroje útlaku. I sémantická struktura obou textů je vložena falická. Typicky misogynními, penilně-racionálními argumenty a omezeným šovinistickým vhladem nás texty vedou k závěru, že útlak loutkářek by měl nejen

pokračovat, ale ještě bychom se měli vrátit sto let nazpět a vzít ženám volební právo. Tleskám. A co transžendr? Pan Herold by se měl dovzdělat v základech feministické logiky. Nebo se může vydat do Ruska a podat si ruku s Putinem, který také není gay.

Kateřina Peterková: K této přestřelce jsem se připlétla jako slepý k houslím, neumím totiž ani střílet, ani psát úsměvné texty na stokrát omlété téma „ženy versus muži“. Představa boje o moc mezi pohlavími totiž není ničím, co by mě (na rozdíl od konzumentů mainstreamové „kultury“) dokázalo bavit.

PK: Jak jsme ukázali, spisy KH jsou nepokrytým nositelem kultury znásilnění a šovinistického diskurzu. Herold si asi myslí, že když žena veřejně publikuje text, tak „si o reakci říká“. Měl by přestat uvažovat v intencích maskulinity a zvyknout si, že sendviče si bude muset připravovat sám. Jeho rozumný a citlivý přístup je plivnutím do tváře všem aktivistům za rovnoprávnost loutkářek a přímo podporuje příjmovou nerovnost v oboru.

PK: Nelíbí se mi představa žen jako stvoření, která ovládají druhé... skryté anebo hrdě – protože „my jsme přece lepší“. Tváří se to možná jako feminismus, ale zatím mu to prokazuje medvědí službu, stejně jako to škodí každému, kdo se snaží stavět vztahy na přímém jednání rovného s rovným.

Po přečtení otočte list a objevte koncept „Da loop“ aneb „Möbiův Postilion“.

Michal Zeman: Další pohled na téma dává antropologický výzkum profesora Josefa Kanderta Každodenní život vesnicánů středního Slovenska v šedesátých až osmdesátých letech 20. století.

PK: Nenaběhnu si tím, že bych tvrdila, že neexistují vychytralé ženy a muži – trouble, kteří se, omámeni svým egem, nechají nevědomky ovládat. Jenže, skutečnost je možná trochu jiná než schéma žijící v anekdotách: ano, existují ženy, které tahají za nitky, a muži, kteří jim utíkají do hospody. Jsou ale naopak i manipulativní muži a ženy, které je opouštějí. Jsou ješitní muži a namyšlené ženy. Jsou agresivní ženy a depresivní muži. Jsou ženy, které pracují, a muži, kteří vaří. Vy jste si ještě nevšimli?

MZ: „Obecně a na první pohled byly středoslovenské vesnice společenstvími s výraznou mužskou dominancí. Ve veřejných funkcích jsem nacházel především

muže [...]. Jak z výroků, tak z chování vesničanek i vesničánů jasně vyplývalo, že domy či domácnosti jsou ženským světem, patří ženám.“

PK: Já ano... A čekám, kdy si uvědomíme, že doba pokročila a stereotypy nejen že nám nesvědčí, ale už ani dávno nevypovídají pravdivě o realitě, která nás obklopuje. Říkejte mi naivka.

Marek Přítasil: Vymyslet téma do Postilionu, to není jen tak. Většinou tomu předchází řada brífinků, mítinků a brejnstorminků, popřípadě všechny tyto činnosti najednou a výsledek je bez záruky. Při posledním hlasování jsem ale využil mírně nepozorného stavu přítomných členů redakce, a tak se tito stali nedobrovolnými účastníky psychologického experimentu. Hypotéza H₀: Píšeš do Postilionu, jsi ješitný.

MZ: Kandert pokračuje: „Poměrně málo žen bylo ve veřejných funkcích, ale všude jsem se setkával se skutečností, že manželky funkcionářů se podílely na rozhodování svých manželů a byly také mluvčími a lobistkami místních ženských klik. Ženy obvykle na veřejných schůzích nevystupovaly, ale buď přímo na schůzi popíchovaly své muže či známé, aby vystoupili s určitým názorem, případně se věnovaly ideologické přípravě konkrétního muže ještě před schůzí. Ve všech vesnicích ženy ovlivňovaly místního faráře přes jeho hospodyni či ženu.“

MP: Troufám si tvrdit, že výsledky nepřekvapily. Tak například se potvrdilo, že ješitnost není pouze výsadou mužů, jak se obecně tvrdí. Jak jinak si vysvětlit článek o ženách, které tahají za nitky svých naivních protějšků (taková blbost). Na to zareagovali páni tvorstva pořádným kontrem, vysvětlili ženám, že to tak rozhodně není, a potvrdili tak, že ješitnost je mužům vlastní.

Čtenář si jistě povšiml, že naše ne-redakce je složená z ješitů poněkud pokročilejšího stádia, což dokládá mimo jiné i to, že náš samozvaný (!) šéfredaktor napsal reakční článek na reakční článek, neb ví všechno nejlíp a je nejkrásnější. Samozřejmě se v našem kolektivu najde i ješita-zbabělec, který provádí osí útoky ze zadních pozic, snaže se dát všem najevo, jak nad tématem vyzrál lépe než všichni ostatní.

No a v neposlední řadě je nutno podotknout, že i já jsem se stal potvrzením vlastní hypotézy, neboť místo abych přiznal, že jsem tu ješitnost jen tak plácnul a nevím si s tématem rady, napsal jsem radši 218 slov o domnělém experimentu.